

MEDIÁNOK SOROZATA

Iványi Antal

(2011. május 2.)

Bevezetés

Legyen n pozitív egész és legyen $\mathbf{a} = a_1, a_2, \dots, a_n$ valós számokból álló sorozat. A sorozat $m(\mathbf{a})$ mediánját úgy definiáljuk [2], hogy

$$m(\mathbf{a}) = \frac{a_c + a_d}{2}, \quad (1)$$

ahol $c = \lfloor \frac{n+1}{2} \rfloor$ és $d = \lceil \frac{n+1}{2} \rceil$. Azaz páratlan számú elem esetén a medián a középső elem, páros számú elem esetén pedig a két középső elem számtani közepe.

Az $\mathbf{a}$ sorozat $\mathbf{h}(\mathbf{a})$ feje legyen a mediánban szereplő elemek előtti részsorozat, $\mathbf{t}(\mathbf{a})$ farka pedig a mediánban szereplő és azokat követő elemekből álló sorozat.

Adott $\mathbf{a}$ sorozat esetén legyen a sorozat folytatása az $\mathbf{f} = (\mathbf{a}) = (a_1, a_2, \dots, a_n, m(\mathbf{a}))$, lezártja pedig az

$$\mathbf{A} = (a_1, a_2, a_3, \dots, a_n, \mathbf{f}(\mathbf{a}), \mathbf{f}(\mathbf{f}(\mathbf{a})), \mathbf{f}(\mathbf{f}(\mathbf{f}(\mathbf{a})))) \quad (2)$$

végtelen sorozat.

A csütörtöki (április 30.) órán Lutz Loránd Attila azt kérdezte, hogy vajon igaz-e az a sejtés, hogy a lezárt sorozatokban egy – a bemenettől függő – küszöbszámtól kezdve ugyanaz az elem ismétlődik.

Először nézzünk egy egyszerű példát. Legyen $\mathbf{a} = (1, 2, 3)$. Ekkor az $A(\mathbf{a})$ lezárt sorozat első 17 eleme a következő:

$$A(\mathbf{a}) = (1, 2, 3, 2, 5/2, 3, 5/2, 2, 9/4, 5/2, 11/4, 3, 11/4, 5/2, 9/4, 2, 9/4). \quad (3)$$

Mivel a sorozat új elemeit meglévő elemek kiválasztásával vagy két meglévő elem számtani közepeként kapjuk, ezért a lezárt sorozatnak a bemenet minimális eleme alsó, maximális eleme felső korlátja lesz.

A példában azt látjuk, hogy például a sorozat második eleme (a 2) a negyedik, nyolcadik és tizenhatodik helyen is előfordul.

Nem nehéz belátni a sorozatok következő tulajdonságait.

1. tulajdonság. Adott $\mathbf{a} = (a_1, a_2, \dots, a_n)$ sorozat A lezártjának a sorozat farkában szereplő elemek mindegyike torlódási pontja. $\square$

2. tulajdonság. Adott $\mathbf{a} = (a_1, a_2, \dots, a_n)$ sorozat A lezártjának limesz inferiorja farkának minimális eleme, limesz superiorja pedig a farkában lévő elemek maximuma. $\square$

3. tulajdonság. Ha $n = 1$, akkor adott $\mathbf{a} = (a_1, a_2, \dots, a_n)$ sorozat A lezártjának minden eleme azonos, ha viszont $n \geq 2$, akkor az A lezártnak végtelen sok torlódási pontja van. $\square$

Adott $\mathbf{a} = (a_1, a_2, \dots, a_n)$ sorozathoz rendeljük hozzá a prefixei számtani közepeiből képezett

$$\mathcal{M}(\mathbf{a}) = \left(\frac{\sum_{i=1}^1 a_i}{1}, \frac{\sum_{i=1}^2 a_i}{2}, \frac{\sum_{i=1}^3 a_i}{3}, \dots \right) \quad (4)$$

sorozatot.

4. tulajdonság. Tetszőleges $\mathbf{a} = (a_1, a_2, \dots, a_n)$ sorozat esetén az $\mathcal{M}(\mathbf{a})$ sorozat konvergens, és a határértéke az $t(\mathbf{a})$ farkában lévő elemek számtani közepe, azaz

$$H = \frac{\sum_{i=e}^n a_i}{f}, \quad (5)$$

ahol $e = \lceil \frac{n}{2} \rceil$ és $f = n - e + 1$. $\square$

Hasonló témával foglalkoznak a [1, 3, 4, 6] cikk. Érdeemes megnézni a [5] honlapot is.

Irodalomjegyzék

- [1] Marc [Chamberland](#) and Mario Martelli, The mean-median map. *Journal of Difference Equations and Applications* **13**, 577–583. [2](#)
- [2] T. H. [Cormen](#), C. E. [Leiserson](#), R. L. [Rivest](#), C. [Stein](#), *Introduction to Algorithms*. Third edition. The [MIT](#) Press, 2009. [1](#)
- [3] Harris S. Shultz and Ray C. Shiffett, M&m sequences. *The College Mathematics Journal*, **36** 3 (May, 2005) 191–198. [2](#)
- [4] Marc [Walter](#), Neither Chocolate Candy Nor Rap Music: The Real M&m's. Manuscript, 2005. [2](#)
- [5] Wikipedia, Cesáro summation. 2011. http://en.wikipedia.org/wiki/Ces%C3%A0ro_summation [2](#)
- [6] W. Ye, L. Wang, L. Xu, Properties of locally convergent sequences with respect to median filter. *Discrete Mathematics* **309** (9) (2009) 2775–2781. [2](#)

Iványi Antal: tony@compalg.inf.elte.hu